

Pracovní list: Bílkoviny (proteiny)

1. Bílkoviny jsou složité organické sloučeniny, které obsahují prvky (označ):

N   K   Al   O   H   Na   S
Mg   Ca   C   Fe   P   Cl

2. V molekulách bílkovin se vyskytuje vazba:

- a) aminová   b) peptidová   c) iontová   d) kovová   e) peptická

3. Živočišného původu jsou:

- a) brambory   b) obilniny   c) vejce   d) luštěniny   e) oleje

4. Bílkoviny jiným slovem _____ se vyskytují ve všech živých organismech. Jsou tvořeny z dvaceti _____. Ty se v bílkovinách spojují pomocí _____ vazby. Každá aminokyselina obsahuje _____ skupinu NH_2 a _____ skupinu COOH . Působením kyselin, alkoholů, vyšší teploty a některých dalších látek, např. těžkých kovů, dochází k _____ bílkovin. Bílkoviny obsahují dusík. Nadbytečný dusík vylučujeme _____ v podobě _____ $\text{NH}_2 - \text{CO} - \text{NH}_2$.

5. Přiřaď k sobě bílkoviny a jejich výskyt:

a) kasein	A) vaječný bílek
b) osein	B) pokožka, vlasy, nehty, ...
c) keratin	C) klouby
d) albumin	D) krev
e) kolagen	E) mléko
f) hemoglobin	F) kosti

6. **Xantoproteinovou reakcí** se dokazuje přítomnost ..... Provádí se ..... a projevuje se ..... zabarvením.

7. Zdrojem bílkovin není:

- a) vejce   b) luštěniny   c) máslo   d) maso   e) obilniny

8. Účinkem tepla, kyselin, alkoholů, solí těžkých kovů např. mědi dochází ke ..... bílkovin neboli .....

9. Kolik aminokyselin se v bílkovinách nachází?

- a) 10   b) 20   c) 30   d) 40   e) 60   f) 80

10. Proč při potřísnění pokožky kyselinou dusičnou kůže zežloutne? _____

11. **Biuretovou reakcí** se dokazuje přítomnost ..... Provádí se roztokem ..... a projevuje se ..... zabarvením.

12. Z bílkovin vytváří lidský organismus další významné dusíkaté látky, např. nukleové kyseliny. Které z následujících písmen označují nukleové kyseliny?

- a) KOH   b) AK   c) RNA   d) PVC   e) DNA   f) pH

13. Rostlinné bílkoviny neobsahuje:

- a) čočka   b) sója   c) hrách   d) vejce   e) fazole

